

Kræftens mange årsager

Overlæge, dr. Jørgen Kieler venter ikke kræftproblemerne løst på én gang - Større mulighed for effektiv forebyggelse end for effektiv behandling

Af Henning Ziebe

KRÆFTPROBLEMERNE vil næppe kunne løses på én gang. Mange små fremskridt efter hinanden vil nok være med til at skaffe os bedre herredømme over disse sygdomme, og der er nok større chance for at finde frem til en virkelig effektiv forebyggelse end til en effektiv behandling.

Det er en af de førende inden for dansk eksperimentel kræftforskning, lederen af Fibigerlaboratoriet, overlæge dr. Jørgen Kieler, der siger sådan. Hans navn har ofte været fremme i debatter, hvor han har gjort sine synspunkter gældende med styrke og udholdenhed, og han er internationalt kendt for sit videnskabelige arbejde. Han fylder 50 den 23. august. Til det om kræftproblemerne fjøede han:

— Selv om vi endnu må erkende vor uvidenhed og svigtende evner, sker der dog til stadighed betydelige forbedringer på grund af større praktisk erfaring og bedre teknik. Kræft må således i dag ikke betragtes som en håbløs sygdom. Et stigende antal patienter bliver helbredt.

Hvad er kræft?

- Hvad er kræft?
- Det er en sygdom, der opstår, når cellernes formering finder sted ukontrolleret. Der dannes en svulst, som i ondartede tilfælde kan sprede sig til andre steder i kroppen.
- Hvad er årsagen til denne celledeling?
- I laboratoriet, altså på dyr, har man kunnet påvise flere end 600 ydre årsager. Vor viden om årsag til kræft hos mennesket er mere beskedne.
- Hvilke kender man?
- Tobaksrygning, radioaktiv bestråling og forskellige kemiske midler fra industrier kan fremkalde kræft.
- Hvorfor omdannes en almindelig celle til en kræftcelle?
- Visse eksperimentelle under-

Overlæge, dr. Jørgen Kieler

søgelse tyder på, at kræftceller kan være normale celler, der lever i et miljø hvor de normale kontrolforanstaltninger med hensyn til celledelingen svigter. I andre tilfælde er det kræftcellen selv, der ikke lystrer organismens reguleringsmekanismer.

— Hvordan undersøger man det eksperimentelt?

— I det væsentlige ved sammenligning af normale celler og kræftceller. Vi interesserer os specielt for det arvemæssige, det biokemiske og det immunologiske. Hoved-

interessen har i den seneste tid ligget på det sidste område.

— Hvad er det immunologiske aspekt?

— Under normale forhold er celler forlignelige med den organisme, hvori de befinder sig. I kræftceller forekommer det, at der opstår abnorme æggehvideproteiner, som organismen erkender som værende fremmede. Den reagerer på samme måde som over for et indtransplanteret, uforligneligt organ. Det vil sige, at den producerer antistoffer, som især er bundet til celler, der produceres i milt eller lymfeknuder. Overfører man en svulst fra et dyr til et andet, og der ikke er forlignelighed, vil lymfeceller vandre til svulsten og angribe den. Noget lignende kan ses i svulster, som ikke er transplanterede, men som opstår i organet selv.

Hele organismens forsvarsmekani-

De forandringer, man har fundet immunologisk og med hensyn til enzymer, peger tilbage på større eller mindre forandringer i kræftcellernes arveanlæg. Det betyder ikke, at kræft er arveligt fra menneske til menneske, men at de egenskaber, der kan gøre en celle til en kræftcelle, videreføres til cellens afkom.

— Der tales om virus?

— Virus som årsag til kræft ville kunne skabe håb om vaccination, men endnu er der ikke påvist nogen virusbetinget svulst hos mennesket, selv om enkelte svulster er under stærk mistanke. Det er svært at bevise, da man jo ikke kan eksperimentere med mennesker, og tilstedeværelsen af virus behøver ikke at betyde, at virus er årsagen til kræft.

— Hvordan er kræftforskningen i Danmark stillet?

— Vi har aldrig haft og har stadig ikke vilkår, som kan sammenlignes med de ledende lande på området. Men det har været gavnligt med den debat, der har været om vilkårene og om fremtiden for forskningen. Det mest afgørende problem er at sikre en stadig tilgang af forskere. Det er nødvendigt at skabe tilstrækkeligt med ordentlige livsstillinger for at kunne skabe kontinuitet i forskningen. Tidligere tiders forestilling om, at cancerforskning kan drives som et *one man show* må definitivt opgives.

Et intimt samarbejde mellem en række specialister er nødvendigt.

Ikke isolation

- Hvor skal forskningen foregå?
- Man må sikre sig, at den ikke isoleres. Der skal være bred kontakt til naturvidenskabernes grunddiscipliner og til den kliniske forskning. Den skal have de bedste betingelser for at etablere en sådan bred kontakt.
- Så er Lyngby vel næppe stedet for Fibigerlaboratoriet?
- Lyngby har altid været betragtet som noget midlertidigt. Vore erfaringer viser, at Fibigerlaboratoriet med størst fordel kan placeres på et stort akademisk hospital, og det tror jeg bliver den endelige løsning.
- Hvad med Finseninsitutet?
- Alle andre løsninger end den at anbringe forskningen i forbindelse med de store akademiske hospitaler må anses for midlertidige.
- Står De alene med det synspunkt?
- Nej, mange vil give mig ret i, at vort endelige mål er det rigtige, og vi har jo også strålende erfaringer fra Århus, hvor man har været forudseende nok til at gøre det rigtige.
- De er ikke bange for at ud-

Tusinder af timer må den eksperimentelle kræftforsker tilbringe foran mikroskopet.

trykke skarpe standpunkter og fastholde dem.

— Det er man forpligtet til, hvis man føler sig overbevist, men så må man også tage konsekvensen. I øvrigt vil synspunkterne, hvis de er

holdbare, jo vinde sejr før eller senere. Men det er reglen, at indførelse af noget nyt møder modstand.

— Det kan vel godt tage på én?

— Ja, men jeg har tidligere været udsat for det, der var værre.

— Koncentrationslejren?

— Ja.

— Hvad laver De, når De ikke beskæftiger Dem med kræftforskning?

— Jeg driver sport, både af lyst og for at holde mig i form. Jeg spiller tennis og står på ski og tager en daglig svømmetur. Så laver jeg det grovere arbejde i haven, det finere lader jeg folk, der har forstand på det, lave.

— Læser De andet end fagligt?

— Jeg tvinger mig til i stigende grad at indhente det forsømte inden for skønlitteratur, og så følger jeg hele familiens engagement i historie. Desuden har jeg lige købt en jolle, så nu skal min søn og jeg sejle.

— De rejser meget?

— Ja, og gerne.

— Hvor skal fødselsdagen fejres?

— Jeg synes ikke, der er grund til at fejre en 50 års dag. Men den kan nok give anledning til at gøre status. Jeg vil på dagen opholde mig sammen med min kone på invasionskysten i Frankrig. Jeg kan ikke finde noget mere passende sted, at gøre status. Og så vil min kone og jeg i øvrigt glemme alt fødselsdagshøjlet.

Medarbejdere og venner

— Har det meget arbejde ikke medført savn?

— Den største belastning er alt det, man ikke når. Men jeg har haft den umådelige styrke og lykke at have medarbejdere, som ikke blot er medarbejdere, men tillige personlige venner — uden hensyn til uddannelse. Tonen på Fibigerlaboratoriet er vidunderlig, og jeg er hver dag glad for at tage på laboratoriet.

ÅBENT BREV

TIL ALLE BRUGTBILS-EJERE

August-tilbud fra Scaniadam

Vi mangler brugte Ford Anglia, Ford Cortina, Ford 12 M, Morris Mascot, Austin 850, Fiat 850, Kadett, BMW samt Volvo 544 og Amazone.

Kom ind i en af vore afdelinger og få et særdeles godt byttetilbud på en ny eller lidt brugt Ford.

Med venlig hilsen

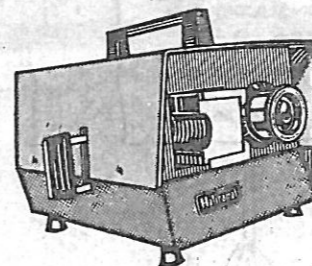
SCANIADAM

DANMARKS STØRSTE FORD-FORHANDLER

Rådhuspladsen, Kbh.V.	12 12 34	Gladsaxe Møllevej 14	69 12 34
Lyøvej 20, Frederiksbg.	FA 78 88	Hovedv. 149, Glostrup	45 12 34
Amager Landevej 102	51 12 34	Bülowsvej 50, V	39 12 34
Røde Møllevej 6, S	55 54 56	Islevedalv. 100, Rødovre	91 12 34

NB! Vi er for tiden i stand til at levere et mindre parti af den sensationelle Capri.

UDSALG

300 watt halvauf. projektor med blæser (et hav af lys) med 1 magasin excl. lampe 198 ÷ 10 %

Se vore udsalgsvinduer
OPTISK IMPORT
Gl. Kongevej 101 VE 300

URE - GULD - SØLV - 39 66 48
SKAARUP
GRIFFENFELSGADE 4, KBHVN. N

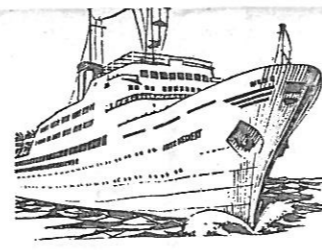
— Du behøver ikke at skynde dig, far, jeg skal nok tage telefonen...

nisme er genstand for vidtgående forskning. Man kan i dag i vævskulturer påvise lymfecellers dræbende påvirkning af kræftceller. Vi får stadig større forståelse af den naturlige modstandskraft mod cancer og af tilfælde af tilsyneladende spontan helbredelse.

Vi skal måske være mere varsomme med behandling af en svulst, hvis man samtidig nedsætter den naturlige modstandskraft. Men endnu ved man for lidt om det til at give klinikkerne faste retningslinier.

Virüs og vaccination

— Hvad forsker man mere?
— Blandt kræftcellernes stofskifte og kemiske sammensætning. Man interesserer sig særlig for enzymerne — æggehvide-stoffer, der regulerer cellernes kemiske processer. Man har i kræftceller påvist en abnorm mængde af visse enzymer, men man har ikke fundet et enzym, som udelukkende forekommer i kræftceller.

...det er NU,
De skal tænke på

ATLANT-kryds til sommer-sol

De sidste års succesrige krydstogter med TMS »Frits Heckert« gentages i år med følgende afgang:

10/10 — 26/10 — 20/12 — 6/1 — 23/1 — 9/2 — 26/2 — 15/3

Priser fra kr. 895.-

Åbent i dag søndag for indtegning og programbestil. kl. 10-13

World Tourist
REJSEBUREAU

LYNGBY TORV 5, KGS. LYNGBY. TLF. *87 23 13

NDR. RINGVEJ 2, GLOSTRUP. TLF. *96 91 44

BREDGADE 19, KØBENH. K. TLF. *15 19 45

